

SNÍVAŤ A RÁSTŤ

AKTIVIZMUS/PRÁCA

PRÁCA/ZAMESTNANIE

PROMÓCIE/
UNIVERZITA

STREDNÁ
ŠKOLA

1. A 2. STUPEŇ
ZÁKLADNEJ
ŠKOLY

MATERSKÁ ŠKOLA

VIAC AKO 20 RÓMSKYCH MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ
AKTUÁLNE AKTÍVNE PODPORUJE RÓMSKE DETI A ICH
RODINY CEZ RÔZNE PROGRAMY REALIZOVANÉ V PARTNERSTVE
S LOKÁLNymi A NÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI.

Som Maria zo Srbska. Začnem z miesta, kde sa nachádzam teraz a postupne sa vrátim k tomu, aké to bolo, keď som bola dieťa a prevediem vás cestou, ktorá ma sem dovedla. Podelím sa s vami o významné okamihy v mojom živote - spomeniem udalosti, ktoré ma posilnili a predstavím vám ľudí, ktorí mi pomohli prekonať mnohé prekážky, ktorým som na svojej ceste čelila. **Som hrdá na to, že som Rómka, som hrdá na to, kým dnes som a na moje sny, ktoré mi pomáhajú rásť.**

Vo veku 33 rokov som vo svojej komunite úspešnou a rešpektovanou odborníčkou na vývoj v ranom detstve. Pomáham deťom pri prechode z materskej do základnej školy. Mám síce diplom, ale ďalej študujem, aby som sa zlepšila vo svojej práci.

Ako 23-ročná som sa stala pedagogickou asistentkou a pracovala som v miestnej materskej škole.

Pomáhala som deťom pri zápise do materskej školy, motivovala rodičov a zvyšovala ich povedomie o význame raného vzdelávania a právach ich detí.

VO VZDELÁVACOM
SYSTÉME PRACUJE
225 RÓMSKYCH
PEDAGOGICKÝCH
ASISTENTOV.

35 z 225
RÓMSKYCH PEDA-
GOGICKÝCH ASIS-
TENTOV PRACUJE
V MATERSKÝCH
ŠKOLÁCH.

MENEJ AKO **1%**
RÓMOV MÁ
VYSOKOŠKOLSKÉ
VZDELANIE.

Na vysokej škole som vyštudovala ekonómiu. Mi-
lovala som učenie, ale nechcela som sa stať ekonómkou.
Silná motivácia a podpora rómskej mimovládnej orga-
nizácie, ktorá financovala moje štúdium, mi pomohli
získať titul.

IBA **15%**
MLADÝCH
RÓMSKYCH
ŽIEN MÁ STRE-
DOŠKOLSKÉ
VZDELANIE.

28%
MLADÝCH
RÓMSKYCH
MUŽOV MÁ STRE-
DOŠKOLSKÉ
VZDELANIE.

Na strednej škole som mala pocit, že musím ostat-
ným študentom niečo dokazovať. Bola som jednou z mála
rómskych žiakov, ktorí zmaturovali.

Snívala som o tom, že sa stanem učiteľkou, ale vedela som,
že moji rodičia nemajú prostriedky na to, aby ma počas
štúdia podporovali.

90% OBY-
VATEĽSTVA PATRIA-
CEHO K MAJORITE
MÁ UKONČENÉ
STREDOŠKOLSKÉ
VZDELANIE.

85%
RÓMSKYCH ŽIAKOV
JE ZAPÍSANÝCH DO
ZÁKLADNÝCH ŠKÔL.

Počas celej základnej a strednej školy som bol vynikajúcou žiačkou. Nezažila som diskrimináciu zo strany učiteľov. Ale zažila som ju od svojich rovesníkov. V škole som mala iba jednu kamarátku.

64%
RÓMOV
UKONČÍ
ZÁKLADNÉ
VZDELANIE (U
MAJORITNÉHO
OBYVATEĽSTVA
JE TO 93%).

Ako 6-ročná som začala chodiť do predškolského prípravného programu, do skupiny pozostávajúcej z rómskych a nerómskych detí.

Mojim rodičom sa nás podarilo zapísať, aj keď materská škola bola proti tomu, aby sme boli v skupine s nerómskymi deťmi.

63% RÓMSKYCH DETÍ
SA ZÚČASTŇUJE POVINNÉHO
PRÍPRAVNÉHO PREDŠKOLSKÉHO
PROGRAMU (V POROVNANÍ
S 98% DETÍ Z MAJORITNEJ
POPULÁCIE).

IBA 6%
RÓMSKYCH DETÍ
(VO VEKU 3 AŽ
5,5 ROKA) SA
ZÚČASTŇUJE
NA PREDŠKOL-
SKOM VZDELÁ-
VANÍ (V PO-
ROVNANÍ S 50%
U MAJORITNÉHO
OBYVATEĽSTVA).

REYN SRBSKO JE SIEŤ ODBORNÍKOV, JEDNOTLIVCOV A ORGANIZÁCIÍ ZAMERANÝCH NA VYTVÁRANIE STIMULUJÚCEHO PROSTREDIA, V KTOROM MÔŽU RÓMSKE DETI NAPLNO ROZVÍJAŤ SVOJE SCHOPNOSTI A STAŤ SA ROVNOCENNÝMI ČLENMI KOMUNITY.

ZASADZUJEME SA ZA TO, ABY VŠETKY DETI, RÓMSKE NEVYNÍMAJÚC, MALI PRÁVO NA ROVNAKÝ PRÍSTUP KU KVALITNEJ INKLUZÍVNEJ VÝCHOVE A VZDELANIU. SME PRESVEDČENÍ, ŽE ZODPOVEDNOSŤ ZA ZABEZPEČENIE TÝCHTO CIEĽOV MAJÚ JEDNOTLIVCI A INŠTITÚCIE. SIEŤ REYN SRBSKO PODPORUJE PROFESIJNÝ ROZVOJ SVOJICH ČLENOV, SNAŽÍ SA O ICH UZNANIE A PROPAGUJE VÝZNAM ICH PRÁCE.

VIAC INFORMÁCIÍ NÁJDETE NA: WWW.REYNS.RS

DAJTE NÁM LIKE NA FACEBOOKU: WWW.FACEBOOK.COM/REYNSRBIJA

Asociácia pedagogických asistentov Srbska - APAS je odborná asociácia vytvorená v reakcii na rastúcu potrebu aktívnejšej účasti rómskych pedagogických asistentov ako relevantného sociálneho partnera v procese demokratizácie vzdelávacieho systému a procesu sociálnej inklúzie Rómov v Srbsku. Propagáciou hodnôt sociálnej inklúzie a inklúzie vo vzdelávaní poskytujú rómski pedagogickí asistenti - nová pedagogická profesia -

podporu pri procesoch presadzovania práva dieťaťa na kvalitné a spravodlivé vzdelávanie, čím chceme poukázať na problémy, ktorým čelia rómske deti potrebujúce dodatočnú podporu. Viac informácií nájdete na: www.reyns.apas.org.rs/sr/ Dajte nám like na Facebooku: www.facebook.com/Asocijacija-Pedagoških-Asistenata-Srbije-1522731661334183.

Údaje uvedené v tejto infografike pochádzajú zo Srbska. Sú výsledkom výskumu a monitorovania, ktoré uskutočnila organizácia REYN Srbsko a jej hostiteľská organizácia APAS - Asociácia pedagogických asistentov.